

महाराष्ट्र शासन

स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव

नागरिकांची सनद

स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव

महाराष्ट्र शासन

प्रकल्प अधिकारी
एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प
चंद्रपूर जि.चंद्रपूर

दुरध्वनी क्रमांक 07172-251270

प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, चंद्रपुर, जिल्हा चंद्रपुर

प्रस्तावना :-

आदिवासींच्या शैक्षणिक, आर्थिक, सामाजिक विकासाच्या दृष्टीने सन 1983 या वर्षामध्ये आदिवासी विकास विभागाची निर्मिती करण्यात आली. सन 1992 मध्ये पुनर्रचना करून 24 प्रकल्पाची निर्मिती करण्यात आली. 18 जून, 2012 मध्ये नव्याने 05 प्रकल्पाची निर्मिती करण्यात आली. त्यानंतर शासन निर्णय 16 फेब्रुवारी, 2019 अन्वये वर्धा जि. वर्धा येथे नव्याने प्रकल्प कार्यालय स्थापन करण्यात आले. सद्यस्थितीत महाराष्ट्रात एकूण 30 प्रकल्प कार्यालय सुरु आहेत. यामध्ये चंद्रपुर प्रकल्पाचा समावेश असून जिल्ह्यातील 10 तालुक्याचा समावेश आहे. या 10 तालुक्याची एकूण लोकसंख्या 14,05,284 एवढी आहे. व त्यापैकी आदिवासी लोकसंख्या 2,32,065 एवढी आहे. आदिवासी लोकसंख्येची टक्केवारी 16.51 एवढी आहे.

एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, चंद्रपुर जि. चंद्रपुर या कार्यालयाच्या कार्यक्षेत्रात 10 तालुक्याचा समावेश होतो. चंद्रपुर जिल्ह्यातील 10 तालुक्यात 182 अनुसूचित क्षेत्र गांव, 176 अतिरिक्त आदिवासी उपयोजना क्षेत्र 78 सुधारीत क्षेत्र विकास खंड (माडा), 21 लघु सुधारीत क्षेत्राचा समावेश आहे.

या कार्यालयांतर्गत शैक्षणिक विकासाच्या दृष्टीने 08 शासकीय व 25 अनुदानित आश्रमशाळा 05 नामांकीत इंग्रजी शाळा 01 सुरु आहेत. आदिवासी मुला-मुलींकरीता तालुकास्तरावर व जिल्हास्तरावर एकूण 23 वसतीगृहे कार्यरत आहेत. तसेच आदिवासी विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक गुणवत्ता वाढीकरिता विविध उपक्रम राबविण्यात येतात.

चंद्रपुर जिल्ह्याकरीता आदिवासी उपयोजना मेगाचा सर्वांगिन विकास करण्याकरीता जिल्हा नियोजन समिती मार्फत जिल्हा वार्षिक आदिवासी उपयोजना राबविण्यात येते. जिल्हा वार्षिक आदिवासी उपयोजनेच्या नियतव्ययाचा मोठा भाग आदिवासींना प्रत्यक्ष लाभ देणाऱ्या योजनांसाठी केला जातो. जसे लघुपाटबंधारे योजना, मृदु व जलसंधारण, ग्रामीण पाणी पुरवठा, जोड रस्ते, आरोग्याच्या सुविधा, शबरी घरकुल, गौणविद्युतीकरण इ. साठी जिल्हावार्षिक आदिवासी उपयोजनामध्ये दरवर्षी जिल्ह्यातील संबंधित यंत्रणांना आदिवासी भागाकरिता सोयी सुविधा निर्माण करण्यासाठी निधी उपलब्ध करून देण्यात येतो.

आदिवासी उपयोजनेअंतर्गत राज्य व जिल्हास्तरावर आदिवासी कल्याणाकरिता “मागासवर्गीय कल्याण” उपयोजना विकास घटकांतर्गत शिष्यवृत्ती, वसतीगृहे, आश्रमशाळा, विविध कौशल्य विकास आधारीत योजना, ठक्कर बाप्पा वस्ती सुधार योजना, सामुहिक लाभाच्या विविध योजना राबविण्यात येतात.

आदिवासींच्या आर्थिक उन्नतीकरीता आदिवासी कुटूंबाचा विकास हा मुख्य उद्देश मानून वैयक्तिक लाभाच्या विविध योजना सामुहिक लाभाच्या विविध योजना राबविण्यात येतात. त्यात प्रामुख्याने तेलपंप पुरवठा, एच.डी.पी.इ.पाईप पुरवठा, कन्यादान योजना, स्वाभिमान योजना, केंद्रवर्ती अर्थसंकल्प अंतर्गत विविध योजना, शबरी घरकुल बांधकाम, गांव विकासाच्या दृष्टीने ठक्करबाप्पा आदिवासी वस्ती सुधार योजना अशा विविध योजनांची अंमलबजावणी करण्यात येते.

आदिवासी विद्यार्थ्यांना उच्च शिक्षणाकरिता भारत सरकार शिष्यवृत्ती, शाळेतील गळती थांबविण्यासाठी सुवर्णमहोत्सवी अपंग शिष्यवृत्ती, शिक्षण फी, परिक्षा फी इ. योजना राबविल्या जातात. व्यवसाय प्रशिक्षण केंद्र चालविणे ही योजना आदिवासी बेरोजगार युवकांसाठी राबविण्यात येते. तसेच सुशिक्षित बेरोजगारांची नांव नोंदणी करून इतर विभागाच्या मागणीनुसार शैक्षणिक पात्रतेनुसार रोजगाराकरिता याद्या पाठविण्यात येतात.

शासनातर्फे राबविण्यात येणाऱ्या आदिवासींच्या कल्याणकारी योजनांचे स्वरूप, उद्दिष्टे, निकष, पात्रता इ माहिती जनतेस व्हावी यादृष्टीने नागरीकांची सनद प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, चंद्रपुर जि. चंद्रपुर मार्फत प्रसिध्द करण्यात येत आहे.

ठिकाण :- चंद्रपुर

दिनांक :-

(मुरुगानंथम एम, भा.प्र.से.)
सहाय्यक जिल्हाधिकारी तथा प्रकल्प अधिकारी
एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प,
चंद्रपुर

अनुक्रमनिका

अ.क्र.	योजनेचे नांव	पृष्ठ क्र.
अ) शैक्षणिक विकासाच्या योजना		
1	शासकीय आश्रमशाळा समुह योजना	
2	स्वेच्छा संस्थांना आश्रमशाळा चालविण्यास अर्थसहाय्य	
3	शासकीय आश्रमशाळेत कनिष्ठ महाविद्यालय सुरु करणे	
4	आदिवासी मुला/मुलींची शासकीय वसतीगृहे	
5	नामांकित इंग्रजी माध्यमाच्या शाळेत प्रवेश देणे	
6	आदिवासी उमेदवारांची सेवायोजन अंतर्गत नांव नोंदणी करणे	
7	सुवर्ण महोत्सवी आदिवासी विद्यार्थ्यांना पुर्व माध्यामिक शिष्यवृत्ती योजना	
8	आदिवासी विद्यार्थ्यांना शालांत परिक्षेत्तर शिष्यवृत्ती योजना (भारत सरकार शिष्यवृत्ती योजना)	
9	व्यावसायिक पाठयक्रम शिकणाऱ्या अनु.जमातीच्या विद्यार्थ्यांना पुरक निर्वाह भत्ता देणे	
10	पंडित दिनदयाल स्वयंम योजना	
11	केंद्रवर्ती अर्थसंकल्प (न्युक्तीअस बजेट) योजना	
12	विशेष केंद्रिय सहाय्य योजना	
13	भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद 275(1) अंतर्गत सहाय्य	
ब) आर्थिक उन्नतीच्या योजना		
14	भूमिहिन दारिद्रय रेषेखालील आदिवासींचे सबळीकरण व स्वाभीमान योजना	
15	शबरी घरकुल योजना	
16	राज्यातील आदिवासी क्षेत्रामध्ये कन्यादान योजना	
17	ठक्कर बाप्पा आदिवासी वस्ती सुधार योजना	
18	आदिवासी सेवक पुरस्कार योजना	
19	माहितीचा अधिकार अधिनियम	
20	समारोप	

1) शैक्षणिक विकासाच्या योजना

1. शासकीय आश्रमशाळा समूह योजना

उद्देश व स्वरूप :-

महाराष्ट्र राज्यात डोंगराळ व दुर्गम भागात राहणाऱ्या अनुसूचित जमातीची सामाजिक व शैक्षणिक प्रगती होण्यासाठी सन 1972-73 पासून क्षेत्रविकासाच्या दृष्टिकोन स्विकारण्यात आला. अशा भागाचा मुलभूत विकास व्हावा आणि त्याचा फायदा सर्वांना व्हावा यासाठी मुळ केंद्रस्थान म्हणून आश्रमशाळा असावी. या शाळेत आदिवासी विद्यार्थ्यांची इयत्ता 10 वी 12 वी पर्यंतच्या शिक्षणाची सोय उपलब्ध आहे. सदर आश्रमशाळेतील विद्यार्थ्यांना निवास, भोजन, गणवेश, अंधरुण-पांघरुण पुस्तके व इतर लेखन साहित्य ई. सुविधा शासनाकडून पुरविण्यात येतात.

वैशिष्ट्ये :-

- 1) आश्रमशाळेत इयत्ता 5 वी ते 12 वी च्या विद्यार्थ्यांना संगणक प्रशिक्षण दिले जाते.
- 2) दृकश्राव्य साधनांचा वापर करून शिक्षण दिल्या जाते.
- 3) नास्त्यासोबत अंडी, केळी व मोसंबी फळफळावळे दिल्या जाते.
- 4) जेवणामध्ये बकऱ्यांचे/कोंबडीचे मटन, कडधान्य व पालेभाजी, कंदभाजी दिल्या जाते.
- 5) शाळेत विविध स्पर्धांचे आयोजन केल्या जाते. उदा. सांस्कृतीक कार्यक्रम, क्रिडा स्पर्धा, वकृत्व स्पर्धा, भाषण, चित्रकला इ.
- 6) पायाभूत अभ्यासक्रम तयार करून विहित शिकवणी दिल्या जाते.
- 7) विविध सार्वजनिक सण शाळेतच साजरे केल्या जातात त्या करिता विद्यार्थ्यांच्या पालकांना निमंत्रित केल्या जाते.
- 8) सातत्यपूर्ण सर्वकष मुल्यमापन केल्या जाते.
- 9) विद्यार्थ्यांच्या वेळोवेळी वैद्यकीय तपासण्या केल्या जातात.

पात्रता व प्रवेशाची पध्दत :-

- 1) विद्यार्थी हे अनुसूचित जमातीचे असावे.
- 2) प्रवेशपात्र विद्यार्थ्यांचे वय 31 जुलै ला 6 वर्षे पुर्ण असावे.
- 3) आश्रमशाळेच्या 1 कि.मी. परिसरातील मुले-मुली अनिवासी म्हणून व त्या क्षेत्राच्या बाहेरील निवासी म्हणून प्रवेशीत राहतील.
- 4) आश्रमशाळेत प्रत्येक वर्गात निवासी 40 व बहिस्त 10 विद्यार्थी
- 5) आश्रमशाळेत मुला-मुलींचे प्रमाण 50:50 प्रमाणे 50% मुली मिळाल्या नाही तर विद्यार्थीनीची क्षमता किमान 33% आवश्यक जर सदर टक्केवार पुर्ण झाली नाही तर आदिवासी मुलांना प्रवेश देऊन क्षमता पुर्ण करणे.
- 6) आश्रमशाळांमध्ये प्रत्येक वर्गात शारिरिकदृष्ट्या अपंग विद्यार्थ्यांसाठी 3% आरक्षण राहिल.
- 7) दारिद्रय रेषेखालील/भुमीहीन/अल्पभुधारक विद्यार्थ्यांना प्राधान्य

प्रवेशाकरिता आवश्यक कागदपत्रे :-

- 1) जातीचा दाखला उपविभागीय अधिकारी यांचा असावा.
- 2) जन्म तारखेचा दाखला असावा.
- 3) आई वडिलांचे प्रतिज्ञापत्र
- 4) रहिवासी दाखला
- 5) पहिली व्यतिरिक्त इतर वर्गातील प्रवेशाकरिता पुर्वीच्या शाळेच्या शाळा सोडल्याचा दाखला व गुणपत्रीका

संपर्क:-

संबंधित शासकीय आश्रमशाळेचे मुख्याध्यापक

तक्रार निवारणासाठी- सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी, (शिक्षण)

अ.क्र.	शाळेचे नांव	इयत्ता	मुख्याध्यापकाचे नांव	संपर्क
1	शासकीय माध्यमिक आश्रमशाळा, देवाडा ता.राजुरा	1 ते 12	बि.एम.पाचोडे	8308883914

कालबध्द कार्यक्रम :-

अ.क्र.	नियोजन	संभाव्य कालावधी
1	प्रवेशपात्र विद्यार्थ्यांचे सर्वेक्षण	दिनांक 20 एप्रिल ते 30 एप्रिल
2	शाळेस लागणाऱ्या अन्नधान्य व इतर साहित्याची मागणी नोंदविणे	दि. 2 मे ते 15 मे
3	शाळा पुर्वतयारी (पंधरवाडा नियोजन)	दि. 25 जून ते 10 जुलै
4	प्रवेश प्रक्रिया (प्रवेश अर्ज स्विकृती)	दि. 2 मे ते 30 सप्टें
5	साहित्य वाटप	दि. 25 जून ते 30 जून
6	भाजीपाला पुरवठा आदेश प्राप्त करून घेणे	दि. 2 मे ते 25 जून
7	मुल्यमापन चाचण्या	महिण्यातुन किमान एक चाचणी
8	प्रथम सत्रात परिक्षा	दिवाळीपुर्वी
9	द्वितीय सत्रात परिक्षा	एक एप्रिल ते 15 एप्रिल
10	क्रिडास्पर्धा आयोजन (केंद्रस्तर)	ऑक्टोबरच्या शेवटचा आठवडा
11	क्रिडास्पर्धा आयोजन (प्रकल्पस्तर)	नोव्हेंबरचा दुसरा आठवडा
12	सांस्कृतीक कार्यक्रमाचे आयोजन	26 जानेवारी
13	पालक मेळावा	जून महिण्याचा शेवटचा आठवडा
14	शाळा व्यवस्थापन समिती	जुलै महिण्याचा पहिला आठवडा

2) स्वेच्छा संस्थांना आश्रमशाळा चालविण्यास अर्थसहाय्य

उद्देश व स्वरुप :-

आदिवासी शैक्षणिक विकासाकरिता कार्यरत असलेल्या स्वेच्छया संस्थामार्फत स्थापन करण्यात आलेल्या आश्रमशाळांना शासनाचे नियमानुसार अनुदान देण्याची योजना राबविण्यात येत आहे.

या आश्रमशाळांत आदिवासी विद्यार्थ्यांना निवास, भोजन, शैक्षणिक साहित्य व इतर सवलती मोफत उपलब्ध करून देण्यात येतात. त्याकरिता कर्मचाऱ्यांचे वेतन व परिरक्षणाकरिता विहित अनुदान शासनाकडून देण्यात येते.

अनुदानित आश्रमशाळेतील सोयी सुविधा :-

1) इमारत :-

अ) प्रत्येक वर्गाला वर्गखोली, प्रयोगशाळा कक्ष, ग्रंथालय कक्ष, स्टॉफ रुम, भांडार गृह, सिकरुम, मुख्याध्यापक व अधिक्षका करिता कार्यालय असावे.

ब) मुला/मुलींकरिता शासनाच्या मानकाप्रमाणे वसतीगृह ईमारत असावी. शासनाच्या मानकाप्रमाणे शौचालय व स्नानगृहे असावीत.

क) स्वयंपाकगृह, भोजनगृह व कोठीगृह स्वतंत्र असावे.

ड) शाळेला संरक्षक भित्त असणे आवश्यक आहे.

2) भोजनाबाबत :-

अ) सकाळ संध्याकाळ पोटभर जेवण, सकाळी नास्ता, अंडी/केळी, फळ फळावळे इ. देण्यात यावे. जेवणामध्ये योग्य प्रमाणात कंदभाजी, फळभाजी व पालेभाजी नियमित देण्यात येते.

ब) महिण्यातुन दोनवेळा बकऱ्यांचे/कोंबडीचे ताजे मटन देण्यात येते. मटन न खाणाऱ्या विद्यार्थ्यांना मिष्टानं देण्यात येते.

प्रवेशाच्या पात्रता :-

1) विद्यार्थी हे अनुसुचित जमातीचे असावे.

2) प्रवेशपात्र विद्यार्थ्यांचे वय 31 जुलै ला 6 वर्षे पुर्ण असावे

3) आश्रमशाळेच्या 1 कि.मी. परिसरातील मुले-मुली अनिवासी म्हणुन व त्या क्षेत्राच्या बाहेरिल निवासी म्हणुन प्रवेशीत राहतील.

4) आश्रमशाळेत प्रत्येक वर्गात निवासी 40 व बहिस्त 10 विद्यार्थी

5) आश्रमशाळेत मुला-मुलींचे प्रमाण 50:50 प्रमाणे 50% मुली मिळाल्या नाही तर विद्यार्थीनीची क्षमता किमान 33% आवश्यक आहे. जर सदर टक्केवार पुर्ण झाली नाही तर आदिवासी मुलांना प्रवेश देऊन क्षमता पुर्ण करणे

6) आश्रमशाळांमध्ये प्रत्येक वर्गात शारिरिकदृष्ट्या अपंग विद्यार्थ्यांसाठी 3% आरक्षण राहिल.

7) दारिदय रेषेखालील भुमीहीन/अल्पभुधारक विद्यार्थ्यांना प्राधान्य

अनुदानित आश्रमशाळेस मान्यतेकरिता अटी :-

- 1) संस्था नोंदणीकृत असली पाहिजे
- 2) विहित नमुन्यात आश्रमशाळा सुरु करण्याच्या ठिकाणाचे सर्वेक्षण, उपलब्ध विद्यार्थी संख्या, संस्थेची आर्थिक स्थिती, आदिवासी क्षेत्रातील कार्य इ. माहितीसह अर्ज करणे आवश्यक

संपर्क :-

1. संबंधित अनुदानित आश्रमशाळेचे मुख्याध्यापक
2. तक्रार निवारणासाठी- सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी (शिक्षण)

कालबध्य कार्यक्रम :-

अ.क्र.	नियोजन	संभाव्य कालावधी
1	प्रवेशपात्र विद्यार्थ्यांचे सर्वेक्षण	दिनांक 20 एप्रिल ते 30 एप्रिल
2	शाळेस लागणाऱ्या अन्नधान्य व इतर साहित्याची मागणी नोंदविणे	दि. 2 मे ते 15 मे
3	शाळा पुर्वतयारी (पंधरवाडा नियोजन)	दि. 25 जून ते 10 जुलै
4	प्रवेश प्रक्रिया (प्रवेश अर्ज स्विकृती)	दि. 2 मे ते 30 सप्टें
5	साहित्य वाटप	दि. 25 जून ते 30 जून
6	भाजीपाला पुरवठा आदेश प्राप्त करून घेणे	दि. 2 मे ते 25 जून
7	मुल्यमापन चाचण्या	महिण्यातून किमान एक चाचणी
8	प्रथम सत्रात परिक्षा	दिवाळीपूर्वी
9	द्वितीय सत्रात परिक्षा	एक एप्रिल ते 15 एप्रिल
10	क्रिडास्पर्धा आयोजन (केंद्रस्तर)	ऑक्टोबरच्या शेवटचा आठवडा
11	क्रिडास्पर्धा आयोजन (प्रकल्पस्तर)	नोव्हेंबरचा दुसरा आठवडा
12	सांस्कृतीक कार्यक्रमाचे आयोजन	26 जानेवारी
13	पालक मेळावा	जून महिण्याचा शेवटचा आठवडा
14	शाळा व्यवस्थापन समिती	जुलै महिण्याचा पहिला आठवडा

3) शासकीय/अनुदानित आश्रमशाळेत कनिष्ठ महाविद्यालये सुरु करणे

उद्देश व स्वरूप :-

शासकीय आश्रमशाळांमध्ये इयत्ता 12 वी व पर्यंत शिक्षण घेऊन उत्तीर्ण झालेले अनुसूचित जमातीचे विद्यार्थी अडचणीमुळे तालुक्याच्या किंवा जिल्हयाच्या ठिकाणी उच्च शिक्षणासाठी प्रवेश घेऊ शकत नाही. शासकीय आश्रमशाळांमध्येच त्यांना उच्च माध्यमिक शिक्षण घेता यावे. या उद्देशाने शासनाने सन 1989 पासून आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील शासकीय माध्यमिक आश्रमशाळेत कला व विज्ञान शाखेचे कनिष्ठ महाविद्यालये सुरु केलेली आहेत.

वैशिष्ट्ये :-

- 1) आश्रमशाळेत इयत्ता 5 वी ते 12 वी च्या विद्यार्थ्यांना संगणक प्रशिक्षण दिले जाते.
- 2) दृकश्राव्य साधनांचा वापर करून शिक्षण दिल्या जाते.
- 3) नास्त्यासोबत अंडी, केळी व मोसंबी फळफळावळे दिल्या जाते.
- 4) जेवणामध्ये बकऱ्यांचे/कोंबडीचे मटन, कडधान्य व पालेभाजी, कंदभाजी दिल्या जाते.
- 5) शाळेत विविध स्पर्धांचे आयोजन केल्या जाते. उदा. सांस्कृतीक कार्यक्रम, क्रिडा स्पर्धा, वकृत्व स्पर्धा, भाषण, चित्रकला इ.
- 6) पायाभुत अभ्यासक्रम तयार करून विहित शिकवणी दिल्या जाते.
- 7) विविध सार्वजनिक सण शाळेतच साजरे केल्या जातात त्या करिता विद्यार्थ्यांच्या पालकांना निमंत्रित केल्या जाते.

- 8) सातत्यपूर्ण सर्वकष मुल्यमापन केल्या जाते.
- 9) विद्यार्थ्यांच्या वेळोवेळी वैद्यकीय तपासण्या केल्या जातात.

पात्रता व प्रवेशाची पध्दत :-

- 1) विद्यार्थी हे अनुसुचित जमातीचे असावे.
- 2) शाळा सोडल्याचा दाखला
- 3) आई वडिलांचे प्रतिज्ञापत्र
- 4) रहिवासी दाखला
- 5) इयत्ता 10 वी ची गुणपत्रिका

संपर्क:-

संबंधित कनिष्ठ महाविद्यालयाचे प्राचार्य
तक्रार निवारणासाठी- सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी, (शिक्षण)

कालबध्य कार्यक्रम :-

अ.क्र.	नियोजन	संभाव्य कालावधी
1	प्रवेशपात्र विद्यार्थ्यांचे सर्वेक्षण	दिनांक 20 एप्रिल ते 30 एप्रिल
2	शाळेस लागणाऱ्या अन्नधान्य व इतर साहित्याची मागणी नोंदविणे	दि. 2 मे ते 15 मे
3	शाळा पुर्वतयारी (पंधरवाडा नियोजन)	दि. 25 जून ते 10 जुलै
4	प्रवेश प्रक्रिया (प्रवेश अर्ज स्विकृती)	दि. 2 मे ते 30 सप्टें
5	साहित्य वाटप	दि. 25 जून ते 30 जून
6	भाजीपाला पुरवठा आदेश प्राप्त करून घेणे	दि. 2 मे ते 25 जून
7	मुल्यमापन चाचण्या	महिण्यातुन किमान एक चाचणी
8	प्रथम सत्रात परिक्षा	दिवाळीपूर्वी
9	द्वितीय सत्रात परिक्षा	एक एप्रिल ते 15 एप्रिल
10	क्रिडास्पर्धा आयोजन (केंद्रस्तर)	ऑक्टोबरच्या शेवटचा आठवडा
11	क्रिडास्पर्धा आयोजन (प्रकल्पस्तर)	नोव्हेंबरचा दुसरा आठवडा
12	सांस्कृतीक कार्यक्रमाचे आयोजन	26 जानेवारी
13	पालक मेळावा	जून महिण्याचा शेवटचा आठवडा
14	शाळा व्यवस्थापन समिती	जुलै महिण्याचा पहिला आठवडा

4) आदिवासी मुला/मुलींकरीता शासकीय वसतीगृहे

उद्देश :-

अनुसुचित जमातीच्या मुला/मुलींकरीता उच्च शिक्षणाची सोय व्हावी व त्यांची त्यांच्या शैक्षणिक उन्नती व्हावी या उद्देशाने सदर योजना सुरु करण्यात आलेली आहे. शासकीय वसतीगृहात गुणवत्तेनुसार प्रवेश देऊन त्यांना निवास, भोजन, अंधारुण-पांघरुण, पाठयपुस्तक शैक्षणिक व इतर आवश्यक साहित्य मोफत पुरविण्यात यावे या उद्देशाने आदिवासी मुला/मुलींकरीता शासकीय वसतीगृहांची निर्मिती करण्यात आली आहे.

स्वरूप :- प्रवेशाची टक्केवारी

अ.क्र.	शैक्षणिक स्तर	माध्यमिक विभाग	क.म.विभाग	वरिष्ठ महा.विभाग
1	तालुकास्तर वसतीगृह	10%	25%	65%
2	जिल्हास्तर वसतीगृह	--	30%	70%

पात्रता :-

- 1) विद्यार्थी अनुसूचित जमातीचा असावा.
- 2) तो महाराष्ट्राचा रहिवासी असवा.
- 3) विद्यार्थ्यांच्या पालकाचे वार्षिक उत्पन्न रु.2,50,000/- पेक्षा अधिक नसावे.
- 4) विहित नमुन्यात शाळा सोडल्याचा व प्रवेश घेतल्याचा दाखला, गुणपत्रिका, जातीचा दाखला, उत्पन्नाचा दाखला, वर्तणुकीचा दाखला, आणि फोटोसह अर्ज निकाल लागल्यापासुन 15 दिवसाचे आंत On Line सादर करावा.

वैशिष्ट्ये :-

1. भोजन-

विद्यार्थ्यांकरिता सकाळी नास्ता व दोनवेळाचे भोजन शासन निर्णया प्रमाणे देण्यात येते. सद्यस्थितीत शासन नियमाप्रमाणे जिल्हयास्तरावरील वसतीगृहाकरिता भोजनाकरिता विद्यार्थ्यांना डि.बि.टि. देण्यात येते व तालुका स्तरावरील विद्यार्थ्यांना भोजन पुरवठा देण्यात येतो.

2. निर्वाह भत्ता :-

अ. जिल्हास्तर दरमहा रु.600/- प्रत्येकी

ब. तालुकास्तर दरमहा रु.500/- प्रत्येकी

क. मुलींकरिता स्वच्छता प्रसाधनासाठी अतिरिक्त रु.100/- दरमहा प्रत्येकी

इतर सोयी :-

अ. शालेय गणवेशाकरिता रु. 500/- प्रमाणे प्रत्येकी दोन जोड दरवर्षी देण्यात येते.

ब. महाविद्यालयीन स्तर (कनिष्ठ व वरिष्ठ जेथे ड्रेस कोड असेल तेथे प्रति विद्यार्थी रु.1000/- प्रमाणे दोन जोड देण्यात येते

क. वैद्यकीय अभ्यासक्रमाच्या अॅप्रानसाठी रु.500/- प्रति विद्यार्थी दरवर्षी, वैद्यकीय साहित्यासाठी रु.1000/- स्टेथोस्कोपसाठी रु.1000/- व इतर साहित्यासाठी रु.1000/- दरवर्षी देण्यात येते.

ड. अभियांत्रिकी विद्यार्थ्यांसाठी बॉलर सुटसाठी प्रतिवर्षी प्रतिविद्यार्थी रु.500/- ड्रॉईंग बोर्ड व इतर साहित्यासाठी रु.2500/- लॅब अॅप्रानसाठी रु.500/- प्रति विद्यार्थी देण्यात येते.

इ. शारिरिक शिक्षण महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना गणवेशासाठी रु.4000/- देण्यात येते.

ई. छत्री रेनकोटसाठी व गमबुटकरीता रु. 500/- देण्यात येते.

फ. कलाशाखेतील चित्रकला, संगीत व इतर पदवी/पदवीका तसेच विज्ञान व वाणिज्य शाखेतील आवश्यक साहित्यासाठी रु.4000/- प्रति विद्यार्थी दरवर्षी देण्यात येते.

ग. शैक्षणिक सहलीसाठी प्रत्येकी रु.2000/- कार्यशाळेकरिता रु.500/- प्रोजेक्ट रिपोर्टसाठी रु.1000/- (प्रति प्रकल्प देण्यात येते)

संपर्क :-

संबंधित वसतीगृहाचे गृहपाल

तक्रार निवारणासाठी — सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी (शिक्षण)

अ.क्र.	वसतीगृहाचे नांव	विद्यार्थी क्षमता	सद्यस्थितीत इमारत क्षमता	गृहपालाचे नांव	संपर्क क्रमांक
1	आदिवासी मुलांचे शासकीय वसतीगृह क्र. 1 चंद्रपुर	100	350	श्री. प्रविण गजानन दाभाडे	8055280427
2	आदिवासी मुलांचे शासकीय वसतीगृह क्र. 2 चंद्रपुर	250	250	श्री. प्रविण जयवंत लंके	9404068723
3	आदिवासी मुलींचे शासकीय वसतीगृह क्र. 1 चंद्रपुर	180	180	कु. सरीता मडावी	7350881662
4	आदिवासी मुलींचे शासकीय वसतीगृह क्र. 2 चंद्रपुर	180	180	कु.एस.आर.हमंद (प्रभारी)	7264806448
5	आदिवासी मुलांचे शासकीय वसतीगृह क्र.1 राजुरा	75	75	श्री. डी.यु.वनकर	9423399865
6	आदिवासी मुलांचे शासकीय वसतीगृह क्र.2 राजुरा	75	75	श्री. के.आर.घोडेस्वार	9022069816
7	आदिवासी मुलींचे शासकीय	75	100	सौ.जमना अमोल	9637785254

	वसतीगृह, राजुरा			गाजलावार	
8	आदिवासी मुलांचे शासकीय वसतीगृह, कोरपना	75	50	श्री. संदिप बाबुलाल आगरकर	9922170346
9	आदिवासी मुलांचे शासकीय वसतीगृह, कोरपना	75	60	कु.व्हि.एच.सोमकुवर	9673403334
10	आदिवासी मुलांचे शासकीय वसतीगृह, गडचांदुर	75	60	श्री. दुर्गेश कृष्णाजी दंरवेश्वर	9960835278
11	आदिवासी मुलांचे शासकीय वसतीगृह, गडचांदुर	75	75	श्रीमती.एस.बी.शिंदे	9765220552
12	आदिवासी मुलांचे शासकीय वसतीगृह, मुल	75	75	श्री. गजेंद्र रमेश प्रधान	9423737043
13	आदिवासी मुलांचे शासकीय वसतीगृह, मुल	75	75	कु. सविता पांडुरंग भवरे	7588883779
14	आदिवासी मुलांचे शासकीय वसतीगृह, गोंडपिपरी	75	75	श्री. एस.एन.सांळुके	9767667691
15	आदिवासी मुलांचे शासकीय वसतीगृह, गोंडपिपरी	75	75	कु. इंदिरा दशरथ गळमळे	7083629206
16	आदिवासी मुलांचे शासकीय वसतीगृह, पौंभुर्णा	75	60	श्री. व्हि.वाय.बिरादर (प्रभारी)	9405315676
17	आदिवासी मुलांचे शासकीय वसतीगृह, पौंभुर्णा	75	50	कु. एस.डब्ल्यु.राणे (प्रभारी)	9422039949
18	आदिवासी मुलांचे शासकीय वसतीगृह, सिंदेवाही	75	75	श्री. व्हि.एफ.नागदिवे	7721079585
19	आदिवासी मुलांचे शासकीय वसतीगृह, सिंदेवाही	75	75	कु. संगीता महेश गजभिये	8657458606
20	आदिवासी मुलांचे शासकीय वसतीगृह, सावली	75	50	श्री.डी.पी.डब्ले	9767874525
21	आदिवासी मुलांचे शासकीय वसतीगृह, सावली	75	60	कु.गीता झुरमुरे	9834608543
22	आदिवासी मुलांचे शासकीय वसतीगृह, जिवती	125	50	श्री.डि.जी.मडावी (प्रभारी)	7030777101
23	आदिवासी मुलांचे शासकीय वसतीगृह, जिवती	125	50	श्री.डि.जी.मडावी (प्रभारी)	7030777101

कालबध्य कार्यक्रम :-

अ.क्र.	नियोजन	संभाव्य कालावधी
1	प्रवेश प्रक्रियेबाबत	
	1. प्रवेश अर्ज स्विकृती (ऑनलाईनद्वारे)	इयत्ता 10 वी व 12 वी चा निकाल लागल्यापासुन 15 दिवस
	2. प्रवेश यादी तयार करुन मंजूरी घेणे	पुढील पाच दिवस
	3. प्रवेश यादी प्रकाशित करणे	यापुढील पाच दिवस
2	इतर	
	अ. भोजन ठेका प्रक्रीया	10 मे 10 जून पर्यंत प्रवेश होताच
	ब. साहित्याचे वाटप	1 जुलै ते 5 जुलै पर्यंत व प्रवेश होताच
	क. विविध देयकांची रक्कम अदा करणे	दर महिन्याचे 10 तारखेचे आंत
	ड. सांस्कृतीक कार्यक्रमांचे आयोजन	जानेवारी महिन्यात

5) नामांकीत इंग्रजी माध्यमाच्या शाळेत प्रवेश देणे

उद्देश :-

आदिवासी विद्यार्थ्यांना मोठ्या शहरांतील नामांकीत इंग्रजी माध्यमांच्या शाळेत बिगर आदिवासी विद्यार्थ्यांसोबत इंग्रजी माध्यमातुन शिक्षण देण्याच्या दृष्टीने या योजनेमध्ये आदिवासी दुर्गम भागातील इयत्ता पहिली करीता प्रवेश पात्र विद्यार्थ्यांची निवड करुन शहरातील नामांकीत इंग्रजी माध्यमाच्या शाळेत पाठविण्यात येते.

स्वरूप :-

या योजनेअंतर्गत प्रकल्प कार्यालय, चंद्रपुर कडुन खालीलप्रमाणे नामांकीत इंग्रजी माध्यमाच्या शाळांमध्ये विद्यार्थी दाखल करण्यात आलेले आहेत.

अ.क्र.	नामांकीत शाळेचे नांव	इयत्ता	शैक्षणिक वर्षे	एकुण विद्यार्थी संख्या
1	गुरुनानक पब्लिक स्कुल, बल्लारपुर	1 ते 10	2021-22	331
	स्कॉलरसर्च अँकेडमी स्कुल, कोरपना	1 ते 10	2021-22	304
	लुर्ध माता विद्या मंदिर, वरुर रोड	1 ते 10	2021-22	43
	देवयानी इंटरनॅशनल स्कुल, सिंदेवाही	1 ते 10	2021-22	266
	सोनिया गांधी इंग्लिश मिडियम स्कुल, राजुरा	1 ते 10	2021-22	87

वैशिष्ट्ये :-

- 1) आदिवासी विद्यार्थ्यांना बिगर आदिवासी, विद्यार्थ्यांसोबत नामांकीत शाळेत दर्जेदार शिक्षण देण्यात येते त्यामुळे त्यांच्या बौद्धिक क्षमतेचा विकास होण्यास मदत होते.
- 2) दृकश्राव्य साधनांचा वापर करुन अध्यापन केले जाते.
- 3) शिक्षणासोबतच विद्यार्थ्यांचा शारीरिक, सांस्कृतिक विकास होण्याच्या दृष्टीने तज्ञ मार्गदर्शकाकडुन अध्यापन दिल्या जाते.

पात्रता :-

- 1) विद्यार्थी अनुसुचित जमातीचा व महाराष्ट्राचा रहिवासी असावा.
- 2) दि. 31 जुलै रोजी विद्यार्थ्यांचे वय 6 वर्षांपेक्षा कमी नसावे.
- 3) विद्यार्थ्यांचे पालकांचे उत्पन्न रु.100000/- आत नसावे.
- 4) विद्यार्थ्यांचे पालक शासकीय किंवा निमशासकीय सेवेत नसावे.

सोबत जोडावयाचे कागदपत्रे :-

प्रवेशाकरिता आवश्यक कागदपत्रे-

- 1) जातिचा दाखला उपविभागीय अधिकारी यांचा असावा.
- 2) जन्म तारखेचा दाखला असावा.
- 3) आई वडिलांचे प्रतिज्ञापत्र
- 4) रहिवासी दाखला
- 5) विद्यार्थ्यांचे दोन फोटो
- 6) विद्यार्थ्यांचे वैद्यकीय प्रमाणपत्र
- 7) तहसिलदाराचे उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र

प्रवेश करीता संपर्क प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, चंद्रपुर

6) आदिवासी उमेदवाराची सेवायोजन अंतर्गत नांव नोंदणी करणे

उद्देश :-

चंद्रपुर जिल्हयातील सुशिक्षित बेरोजगार आदिवासी उमेदवारांना त्यांच्या शैक्षणिक पात्रतेनुसार रोजगार उपलब्ध करून देण्याच्या दृष्टीने या कार्यालयात आदिवासी उमेदवारांची सेवायोजन अंतर्गत नांव नोंदणी करण्यात येते. इतर विभागाच्या मागणीप्रमाणे त्यांच्या नावांची शिफारस करून संबंधित विभागांना याद्या पुरविल्या जातात.

वैशिष्ट्ये :-

- 1) उमेदवारांना शैक्षणिक पात्रतेनुसार रोजगार प्राप्त होतो.
- 2) आदिवासी सुशिक्षित बेरोजगारांची गणना करता येते.
- 3) आदिवासी युवकांना रोजगार प्राप्त झाल्यामुळे त्यांच्या उत्पन्नात वाढ होते व त्यांचे जिवनमान उंचावते.
- 4) अनुसुचित जमातीच्या विविध खात्यात शिल्लक असलेला नोकरीविषयक अनुशेष भरण्यास मदत होते.

आवश्यक कागदपत्रे :-

- 1) उपविभागीय अधिकारी यांच्या स्वाक्षरीच्या जातीचा दाखला
- 2) शैक्षणिक पात्रतेच्या गुणपत्रीका
- 3) जन्म दिनांकासाठी शाळा सोडल्याच्या दाखल्याची प्रत
- 4) रहिवासी (ग्रामसेवक) दाखला
- 5) राशन कार्डाची प्रत
- 6) आधार कार्ड

पात्रता :-

- 1) उमेदवार हा अनुसुचित जमातीचा असावा.
- 2) उमेदवार हा चंद्रपुर जिल्हयातील रहिवासी असावा.
- 3) उमेदवाराची किमान शैक्षणिक पात्रता 4 थी उत्तीर्ण असावी.
- 4) उमेदवार कोणत्याही शासकीय किंवा निमशासकीय विभागात नोकरीत नसावा.

संपर्क :-

1. कनिष्ठ लिपीक
2. सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी

7) सुवर्ण महोत्सवी आदिवासी पुर्व माध्यमिक शिष्यवृत्ती योजना

उद्देश :-

इयत्ता 1 ली ते 10 वी मध्ये शिक्षण घेत असलेल्या आदिवासी मुले व मुलींमधील गळती कमी करणे व त्यांचा शैक्षणिक आणि इतर किरकोळ खर्च भागविता यावा म्हणून शिष्यवृत्ती देणे.

स्वरूप :-

सदर योजनेअंतर्गत देण्यात येणाऱ्या शिष्यवृत्तीचे दर खालीलप्रमाणे आहेत.

अ.क्र.	इयत्ता	शिष्यवृत्तीचे दर
1	1 ली ते 4 थी	1000/-
2	5 वी ते 7 वी	1500/-
3	8 वी ते 10 वी	2000/-

पात्रता :-

- 1) विद्यार्थी हा अनुसूचित जमातीचा असावा.
- 2) शासकीय व अनुदानित आश्रमशाळांमध्ये शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांना सदर योजनेचा लाभ दिल्या जात नाही.
- 3) नामांकीत, इंग्रजी माध्यमाच्या शाळांमध्ये शिक्षण घेत असलेल्या ज्यामध्ये शासनाकडून त्यांच्या शिक्षणाचा खर्च अदा केल्या जातो अशा अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना सदर शिष्यवृत्ती योजनेचा लाभ अनुज्ञेय नाही.
- 4) विद्यार्थ्यांच्या पालकाचे वार्षिक उत्पन्न रु.108000/- पेक्षा अधिक नसावे.
- 5) विद्यार्थ्यांची उपस्थिती प्रतिमाह 80% असणे अनिवार्य आहे.
- 6) अनुत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांना त्याच इयत्तेत दुसऱ्यांदा सदर योजनेचा लाभ अनुज्ञेय नाही. मात्र उत्तीर्ण होऊन वरच्या इयत्तेत प्रवेश मिळाल्यास त्या इयत्तेत सदर योजनेचा लाभ अनुज्ञेय आहे.
- 7) इयत्ता 1 ली ते 4 थी च्या विद्यार्थ्यांचे पालकासोबत राष्ट्रीयकृत बँकेत बँक खाते असावे.
- 8) इयत्ता 5 वी ते 10 वी च्या विद्यार्थ्यांचे राष्ट्रीयकृत बँकेत वैयक्तीक बँक खाते असावे.

अर्ज करण्याची पध्दत :-

- 1) विद्यार्थी व त्याचे आई/वडील यांनी विहित नमुन्यात शाळेच्या मुख्याध्यापकाकडे उत्पन्नाच्या दाखल्यासह अर्ज करावा. आई/वडील ह्यात नसल्यास विद्यार्थ्यांच्या पालकांनी आई/वडीलांच्या मृत्यु प्रमाणपत्रासह अर्ज करावा.
- 2) शाळेच्या मुख्याध्यापकाने विद्यार्थ्यांच्या शाळेत असलेल्या नोंदवहिवरून विद्यार्थी अनुसूचित जमातीचा असल्याबाबत प्रमाणित करणे आवश्यक आहे.
- 3) संबंधित शाळेच्या मुख्याध्यापकांनी दरवर्षी शाळेतील प्रवेश निश्चिती झाल्यापासून एका महिन्याच्या आंत किंवा अखेरपर्यंत पात्र विद्यार्थ्यांचे अर्ज जमा करून घेऊन छाननी करून संबंधित प्रकल्प अधिकारी यांचेकडे जमा करावे.

संपर्क :-

1. संबंधित शाळेचे मुख्याध्यापक
2. गट शिक्षणाधीकारी पंचायत समिती

टिप :- सदर योजना जिल्हा परिषदेकडे वर्ग करण्यात आलेली आहे. फक्त निधी हा विभागाकडून वर्ग केल्या जाते.

**9) आदिवासी विद्यार्थ्यांना शालांत परिक्षोत्तर शिष्यवृत्ती योजना
(भारत सरकार मॅट्रिकोतर शिष्यवृत्ती योजना)**

उद्देश :-

शालांत परिक्षेनंतरचा किंवा माध्यामिक शाळेच्या पुढील अभ्यास करणा-य अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना त्यांचे शिक्षण पूर्ण करण्याकरिता सहाय्य करणे सदर शिष्यवृत्ती मान्यताप्राप्त संस्थामध्ये संश असलेला शालांत परिक्षेनंतरच्या किंवा माध्यामिक शाळेच्या पुढील मान्यताप्राप्त सर्व अभ्यासक्रमासाठी देण्यात येते.

स्वरूप :-

शिष्यवृत्तीचे मुल्य यात निर्यात मत्ता, अपंग विद्यार्थ्यांकरिता तरतुद, सक्तीच्या ना-पराया फीची प्रतिपूर्ती अभ्यास दयाचा खर्च प्रबंधाचे टंकलेखन/मुद्रण यांचा खर्च आणि अभ्यासक्रमाच्या पुर्ण कालावधीकरिता पत्रव्यवहाराद्वारे अभ्यास चालू देवयाकरिता पुस्तक भना, यांचा समावेश आहे. एकदा देण्यात आलेली शिष्यवृत्ती ही चांगली वागणुक आणि उपस्थितीतील नियमितता यांच्या अधिन राहून जुतनीकरण करण्यात येईल.

अधिक माहिती करिता :

- १) Regulation Governing the Award of Scholarship (Applicable on १-१-२०१०)
- २) शासन निर्णय आदिवासी विकास विभाग, क्रमांक आदिशी १२०४/प्र.क्र.-०९/का-१२/मंत्रालय, मुंबई दिनांक १/८/२००४

अधिक माहिती साठी:-

१) शासन निर्णय क्रमांक: आविशि-१२०४/प्र.क्र.१८/का.१२मंत्रालय विस्तार मुंबई-३२. दिनांक: २४२००४

संपर्क :

1. संबंधित शाळेचे मुख्याध्यापक
2. कार्यालयाचे संबंधित कनिष्ठ लिपीक
3. सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी (शिक्षण)

10) व्यावसायीक पाठयक्रमात शिकणाऱ्या अनुसुचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना पुरक निर्वाह भत्ता देणे

उद्देश :-

वैद्यकीय, अभियांत्रिकी, कृषी, पशुवैद्यकीय, वास्तुशास्त्र इत्यादी व्यावसायीक अभ्यासक्रमातील महाविद्यालयामध्ये शिक्षण घेणाऱ्या अनुसुचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना भारत सरकार मॅट्रीकेत्तर शिष्यवृत्ती या योजनेअंतर्गत निर्वाह भत्ता दिला जातो. विद्यार्थी व्यावसायीक पाठयक्रमाची पुस्तके, निवास, भोजन, स्टेशनरी इत्यादी सर्व खर्च या निर्वाह भत्यातुन भागवु शकत नाहीत. म्हणुन व्यावसायीक पाठयक्रमाशी संलग्न वसतीगृहात राहणाऱ्या अनुसुचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना उपरोक्त योजनेअंतर्गत पुरक भत्ता दिला जातो हा पुरक निर्वाह भत्ता भारत सरकार शिष्यवृत्ती अंतर्गत मिळणाऱ्या निर्वाह भत्याव्यतिरीक्त राहिल.

पात्रता :-

- 1) विद्यार्थी व्यावसायिक पाठयक्रमात प्रवेशित असावा.
- 2) विद्यार्थी भारत सरकार मॅट्रीकेत्तर शिष्यवृत्ती धारक असावा.
- 3) विद्यार्थी अनुसुचित जमातीचा असावा.
- 4) अनुत्तीर्ण विद्यार्थी त्या वर्षापुरता योजनेचा लाभ मिळण्यास अपात्र ठरेल.
- 5) जे विद्यार्थी शासकीय वसतीगृहात प्रवेश मिळण्यास पात्र आहेत, परंतु त्यांना शासकीय वसतीगृहात किंवा व्यावसायीक पाठयक्रमांशी संलग्न महाविद्यालयातील वसतीगृहात प्रवेश मिळाला नाही, ते विद्यार्थी त्याची राहण्याची सोय खाजगी वसतीगृहात किंवा भाड्याने खोली घेऊन राहू शकतात.
- 6) स्थानिक विद्यार्थी किंवा स्वतःच्या घरी/नातेवाईकांकडे राहणारे विद्यार्थी या योजनेचा लाभ घेण्यास पात्र नाहीत.

आवश्यक कागदपत्रे :-

- 1) विद्यार्थी भारत सरकार शिष्यवृत्ती धारक असल्याबाबतचे तसेच कोणत्या अभ्यासक्रमात प्रवेशित आहे याबाबतचे संबंधित महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांचे प्रमाणपत्र
- 2) विद्यार्थी व्यावसायीक पाठयक्रमाशी संलग्न असलेल्या महाविद्यालयातील वसतीगृहात प्रवेशित असलेबाबत प्राचार्यांचे प्रमाणपत्र किंवा विद्यार्थी शासकीय वसतीगृहात प्रवेशित असल्याबाबत शासकीय वसतीगृहात अधिकांचे प्रमाणपत्र
- 3) जे विद्यार्थी शासकीय वसतीगृहात वा व्यावसायीक पाठयक्रमाशी संलग्न असलेल्या महाविद्यालयातील वसतीगृहात प्रवेश मिळाला नाही म्हणुन खोली भाड्याने घेऊन राहत आहे त्यांनी द्यावयाची प्रमाणपत्रे-
 - अ) विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयाच्या वसतीगृहात प्रवेशासाठी अर्ज केला होता पण प्रवेश मिळाला नसल्याचे अधिकांचे प्रमाणपत्र
 - ब) विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयाच्या वसतीगृहात अर्ज केला होता पण प्रवेश मिळाला नसल्याचे अधिकांचे/गृहपाल यांचे प्रमाणपत्र
 - क) विद्यार्थी ज्या ठिकाणी राहतात त्या ठिकाणचे किंवा घरमालकाचे प्रमाणपत्रसह विद्यार्थ्यांनी ते ठिकठिकाणी राहत असल्याबाबतचे शपथपत्र (अॅफीडेव्हिट)

अधिक माहितीसाठी:-

1. शासन निर्णय क्रमांक:-आविशि-1204/प्र.क्र.18/का.12मंत्रालय विस्तार मुंबई-32 दिनांक 24 ऑगस्ट, 2004

संपर्क :-

1. संबंधित शाळेचे मुख्याध्यापक

2. कार्यालयाचे संबंधित कनिष्ठ लिपीक
3. सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी (शिक्षण)

11) पंडीत दिनदयाल उपाध्याय स्वयंम योजना

उद्देश :-

महाविद्यालयात शिक्षण घेणाऱ्या ज्या विद्यार्थ्यांनी वसतीगृहात प्रवेश मिळाला म्हणून अर्ज केला असेल व त्यांना वसतीगृहात प्रवेश मिळाला नसेल तर अशा विद्यार्थ्यांना सदर योजनेचा लाभ घेता येईल. परंतु सदर विद्यार्थी घेत असलेले शिक्षणाचा अभ्यासक्रम दोन वर्षापेक्षा जास्त कालावधीचा असावा. सदर योजना 2016-17 पासुल लागू आहे. तसेच 2017-18 शैक्षणिक वर्षापासुन शासकीय वसतीगृहात प्रवेश घेणे किंवा सदर योजनेचा लाभ घेणे यापैकी एक पर्याय निवडता येईल.

निकष :-

- अ) विद्यार्थी अनुसुचित जमातीचा असावा तसेच अर्जासोबत त्याचे जात पडताळणी प्रमाणपत्र संलग्न करणे आवश्यक आहे.
- ब) विद्यार्थ्यांचे पालकांचे उत्पन्न वार्षिक 2.50 लक्ष पेक्षा अधिक नसावे.
- क) एका शाखेची पदवी किंवा पदव्युत्तर शिक्षण घेतल्यानंतर इतर शाखेच्या शिक्षणाकरिता सदर योजनेचा लाभ घेता येणार नाही.
- ड) विद्यार्थ्यांला महाविद्यालयात प्रवेश मिळालेला असावा.
- इ) ज्या ठिकाणी सदर योजनेचा लाभ घेणार असेल त्या ठिकाणचा तो रहिवासी नसावा.
- फ) विद्यार्थी कोणत्याही प्रकारच्या नोकरीत किंवा व्यवसाय करणारा नसावा.
- ग) अपंग विद्यार्थ्यांला प्राधान्य देण्यात येईल.
- ह) सदर योजनेचा लाभ मिळाल्यानंतर विद्यार्थी त्या शहरात राहणे बंधनकारक आहे.
- य) सदर योजनेचा लाभ घेण्यासाठी आदिवासी विकास विभागाच्या संगणक प्रणालीद्वारे अर्ज करणे आवश्यक आहे.

12) केंद्रवर्ती अर्थसंकल्प / न्युक्लिअस बजेट योजना

उद्देश:-

ज्या योजनांचा समावेश अर्थसंकल्पात नाही अशा अभिनव स्वरूपाच्या व स्थानिक आदिवासीच्या गरजा लक्षात घेवून महत्वाच्या कर्णविरहित योजना तातडीने व प्रभावीपणे राबवून गरजू आदिवासी लाभार्थींना योजनेचा प्रत्यक्ष लाभ मिळवून देण हा योजनेचा मुख्य उद्देश आहे. न्युक्लिअस बजेट योजनेअंतर्गत पुढील प्रमाणे गट निहाय योजला समाविष्ट करण्यात येतात.

स्वरूप :-

१. गट-अ उत्पन्न निर्मिती व वाढीच्या योजना

या अंतर्गत आदिवासी लाभाथ्यांना उत्पन्न वाढीसाठी विविध योजना प्रस्तावित करून मा, वरिष्ठ कार्यालयाचे मंजूरीप्रमाणे त्याची अंमलबजावणी करण्यात येते. यामध्ये आदिवासी लाभाथ्याला त्याच्या गरजेप्रमाणे सर्वसाधारण आदिवासी लाभाथ्यांना ८५% अनुदानावर व आदिम जमात यांना 100% अनुदानावर उत्पन्न वाढीच्या योजना राबविण्यात येतात.

२. गट व प्रशिक्षणाच्या योजना

या अंतर्गत आदिवासी युवक/युवतींना विविध व्यवसायाचे रोजगार व स्वयंरोजगारासाठी प्रशिक्षण देण्यात येतात. आदिवासी युवक/युवती यांना सदर प्रशिक्षणानंतर रोजगार अथवा स्वयंरोजगार उपलब्ध करून देणे हा मुख्य उद्देश आहे. शिक्षण घेत असणाऱ्या युवक/युवती करीता वैद्यकीय प्रवेश पूर्व परीक्षा तयारी नोकरी करीता विविध स्पर्धा परीक्षा पूर्व तयारी, एम.एस.टी.आ.टी.. संगणक प्रशिक्षण इ. विषयाचे प्रशिक्षण आयोजन करून संबंधितांना लाभ मिळवून देण्यात येतो.

३. गट क मानव सावन संपत्ती विकासाच्या व आदिवासी कल्याणात्मक योजना

मानवी साधन संपत्तीच्या विकासामध्ये सर्वसाधारणपणे शिक्षण, प्रशिक्षण योजना, क्रिडा, कला, साहित्य व संस्कृती ची जोपासना व संवर्धन करणे ह्याचा समावेश होतो. आदिवासीची गुणवत्ता आणि व्यक्ती विकासाच्या योजना, विविध विकासाच्या योजना कार्यान्वित करून त्यांना सुविध, सुदृढ व संपन्न नागरिक बनविणे हा या सर्व उपक्रमांचा अंतिम उद्देश आहे. त्यादृष्टीने विचार करता निवडक प्रमाणावर क्रिडा स्पर्धा आयोजित करणे, आदिवासीच्या कलाकृतीचे प्रदर्शन आयोजित करणे तसेच नृत्यकलेचे जतन व संवर्धन करणे उदबोधन व ज्ञानसंवर्धक मेळाचे आयोजित करणे, सामूहिक विवाह सोहळे आयोजित करणे इ. अशा प्रकारे स्थानिक परिस्थिती लक्षात घेवून कार्यक्रमांची अंमलबजावणी करता येते.

वरील सर्व योजनांमध्ये प्रती लाभार्थी/कुटूंब कमाल रु. ५००००/- पर्यंत आर्थिक मर्यादेत लाभ देण्यात येते.

पात्रता:

१. वरील सर्व योजनांच्या लाभाकरीता लाभार्थी अनुसूचित जमातीचा असावा. (उपविभागीय अधिकारी यांनी दिलेले जात प्रमाणपत्र आवश्यक)
२. चंद्रपुर जिल्हयातील रहिवाशी असावा. (रहिवाशी प्रमाणपत्र तलाठी/ग्रामसेवक यांचे)
३. दारिद्र्य रेषेखालील उमेदवारांना सर्व योजनांमध्ये प्राधान्य.
४. शेती विषयक योजनांच्या लाभाकरीता जमीनीचा ७/१२, नमुना -८ अ, चतुःसिता नकाशा.
५. प्रशिक्षण विषयक योजनांकरीता प्रशिक्षण निहाय आवश्यक शैक्षणिक पात्रता.
६. निवडणूक आयोगाचे ओळखपत्र (राशन कार्ड/आधार कार्ड इत्यादी).
७. बचत गट/ समुहाकरिता तिन वर्षांपासुन कार्यरत असावा तसेच मागील तिन वर्षांचे लेखापरिक्षण झालेले असावे.

अधिक माहितीसाठी:- शा.नि.क्र. टिएसपी/न्युयो/२०११/प्रक्र.८७/का-७/दि. २१.०६.२०१३ पहावा.

संपर्क:१. संबंधित लिपीक

२. सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, चंद्रपुर

१३) (विशेष केंद्रिय सहाय्य योजना)

उद्देश:

अनुसूचित जमातीच्या कुटूंबांना उत्पन्न निर्मिती व वाढीच्या दृष्टीने विशेष करून शेती विकास व शिक्षणाच्या योजना या अंतर्गत राबविण्यात येतात. तसेच धारिद्र्य रेषेखालील बेघर आदिवासीकरीता धरकुल बांधून देणे, विविध व्यवसाय करण्याकरिता सहाय्य करणे इत्यादीकरीता विशेष केंद्रिय सहाय्य अंतर्गत योजना राबविण्यात येतात.

स्वरूप :-

यामध्ये प्रामुख्याने आदिवासी लाभार्थ्यांना रोजगार व स्वयंरोजगार विषयक सहाय्य करण्यास येते. आदिवासी साठी शेतीला आवश्यक अवजारे, साहित्य पुरवठा करण्यात येते. जसे ठिबक सिंचन संच, तुषार सिंचन संच, जैविक रासायनिक खते पुरवठा करणे नविन विहारी खोदकाम करणे, बोअरवेल करणे, विजपंप/तेलपंप पुरवठा करणे, पाईपलाईन करून देणे, पॉली हाऊस उभारणी करणे, फळबाग लागवडीस सहाय्य करणे, वनौषधी लागवड, परसबाग लागवड इ. करिता सहाय्य करणे, व्यवसाय उद्योगासाठी आवश्यक व्यवसाय निहाय साहित्य पुरवठा करणे, योजनानिहाय प्रशिक्षण कार्यक्रमाचे आयोजन करणे इ. योजनांची अंमलबजावणी करण्यात येते.

लाभार्थी पात्रता:

१. लाभार्थी अनुसूचित जमातीचा असावा.
२. शेती विषयक योजनांकरीता ७/१२, नमुना ८अ, जमीनीचे चतुःसिता नकाशा
३. योजना निहाय दा. रे. प्रमाणपत्र
४. ओळखपत्र (निवडणूक आयोगाचे) आधार कार्ड/ इतर फोटो ओळखपत्र

५. योजना निहाय वेळोवेळी निर्गमित शासन निर्णयाचे अटीप्रमाणे आवश्यक बाबी,

संपर्क:

१. संबंधित लिपीक

२. सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, चंद्रपुर

१४) भारतीय संविधानाचे अनुच्छेद २७५ (१) अंतर्गत सहाय्य

उद्देश :-

आदिवासी समाजाला अती महत्वाचन अपुन्या पायाभूत भौतिक सुविधांची पूर्तता करणे ज्या सुविधांसाठी नियमित अर्थसंकल्पात पुरेशी तरतूद होवू शकत नाही. अशा पायाभूत सुविधांकरीता विशेष बाब म्हणून तरतूद या अंतर्गत करण्यात येते. यामध्ये आदिवासी समाजाचे जिवनमान उंचावणे हा मुख्य उद्देश आहे. आदिवासी गावांना दळणवळण करीता रस्ते विकास करणे, पाणी पुरवठा, विज पुरवठा, बरणे, तलाव, घरकुल योजना मुख्याने राबविण्यात येतात.

संपर्क :-

१. सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, चंद्रपुर
२. संबंधित लिपीक, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, चंद्रपुर

१५) भूमिहीन दारिद्र्य रेषेखालील आदिवासीचे सबळीकरण व स्वाभिमान योजना

उद्देश :-

दारिद्र्य रेषेखालील भूमिहीन कुटुंबांना उदरनिर्वाहाचे साधन नसल्यामुळे रोजगार हमी योजना किंवा खाजगी व्यक्ती मजुरी करावी लागते. मजुरीवरील अवलंबित्व कमी कावे व कायमस्वरूपी उत्पन्नाचे साधन आवश्यक आहे. म्हणून भूमिहीन आदिवासींना जमिन उपलब्ध करून दिली जाते.

स्वरूप :-

१. सदरच्या योजनेतर्गत ५० टक्के अनुदान व ५० टक्के बिनव्याज कर्म स्वरूपात निधी दिला जातो.
२. भूमिहीन कुटुंबास ४ एकर कोरडवाहू किंवा २ एकर ओलिताखाली जमीन उपलब्ध करून दिली जाते.

पात्रता :-

१. अर्जदार हा अनुसूचित जमातीचा असावा
२. लाभार्थी हा चंद्रपुर जिल्हयाचा असावा
३. दि. ०१.०१.२००५ या दिनांकास भूमिहीन असणारा आदिवासी लाभ घेण्यास पात्र समजण्यास यावा.
४. अर्जदाराचे वय २५ किंवा ६० इतके असावे व तो भूमिहीन असावा
५. अर्जदार हा दारिद्र्य रेषेखालील असावा
६. महसूल व वनविभागाने ज्या कुटुंबांना गावरान व अतिरिक्त जमिनीचे वाटप केले आहे, अशा कुटुंबांना लाभ मिळणार नाही.
७. ज्या आदिवासी व्यक्तींच्या विरुद्ध जमिनीचा अतिक्रमणाबाबतची प्रकरणे अतिक्रमण अधिनियम महसूल अधिकाऱ्याकडे प्रलंबित आहे. त्यांना या योजनेचा लाभ देता येणार नाही.
८. लाभार्थी कुटुंबाला जमीन उपलब्ध करून दिल्यानंतर ती अन्य कोणत्याही व्यक्तीला विक्रीद्वारे किंवा इतर कोणत्याही कारणास्तव हस्तांतरित करता येणार नाही.
९. विभक्त कुटुंब दाखवून लाभाची मागणी करणाऱ्या व्यक्तींना लाभ देता येणार नाही.

आवश्यक कागदपत्रे:

१. दारिद्र्य रेषेखालचा दाखला
२. जातीचे प्रमाणपत्र (उपविभागीय अधिकारी यांचे)
३. रहिवासी दाखला
४. भूमिहीन असल्याबाबतचा दाखला
५. शाळा सोडल्याचा दाखला/वयाचा दाखला

अधिक माहिती करीता वाचा :-

1. आदिवासी विकास विभाग शासन निर्णय क्रमांक भुवाये-2003/प्र.क्र.142/का-9/मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई दिनांक 24 फेब्रुवारी, 2004
2. शासन शुध्दीपत्रक क्र.भुवाये-2003/प्र.क्र.142/का.9 दिनांक 5 नोव्हेंबर, 2005
3. शासन निर्णय क्र.भुवयो-2009/प्र.क्र.126/का.09 दिनांक 4 फेब्रुवारी, 2010

संपर्क :-

1. संबंधित लिपीक, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, चंद्रपुर
2. सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, चंद्रपुर

१६) शब्बरी घरकुल योजना

स्वरूप :-

आदिवासीच्या सर्वांगीण विकासाकरीता तसेच अनुसूचित जमातीच्या व्यक्तींना घरकुल उपलब्ध करून देण्यासाठी आदिवासी विकास विभागामार्फत सन २०१२-१३ पासून आदिवासी विकास विभागाचा शासन निर्णय क्र. घरकुल २०१२/प्र.क्र.३८ (भाग-१) /का १७ मंत्रालय, मुंबई-४०००३२, दि. २८ मार्च २०१३ अन्वये शबरी घरकुल योजना सुरु करण्यात आलेली आहे. या योजने अंतर्गत आदिवासी समाजाच्या लाभार्थ्यांस खालीलप्रमाणे लाभ देण्यात येतो.

१. ग्रामीण क्षेत्राकरीता :अ) सर्वसाधारण क्षेत्राकरीता (शौचालय बांधकामासह) रु.१३२०००/
ब) नक्षलग्रस्त डोंगराळभागात (शौचालय बांधकामासह) रु.१४२०००/
२. शहरी क्षेत्राकरीता :क) वार्षिक उत्पन्न रु. ३०००००/- पर्यंत असलेल्या घरकुल बांधकामासाठी रु. २५००००/- देव राहिल,

निकष :-

आदिवासी घरकुल योजनेसाठी खालीलप्रमाणे निकष ठरविण्यात आले आहेत.

- १) लाभार्थी महाराष्ट्र राज्यातील अनुसूचित जमाती संवर्गातील असावा.
- २) लाभार्थ्यांचे महाराष्ट्र राज्यातील वास्तव्य किमान १५ वर्षांचे असावे.
- ३) लाभार्थ्यांकडे स्वतःची किंवा शासनाने दिलेली जमीन असावी.
- ४) लाभार्थ्यांकडे स्वःताचे किंवा कुटुंबाचे पक्के घर नसावे.
- ५) लाभार्थ्यांची निवड ग्रामसभेदारे करण्यात यावी.
- ६) लाभार्थी कुटुंबाचे वार्षिक उत्पन्न ग्रामिण भागाकरीता रु १.20 लक्ष व शहरी भागाकरीता ३.०० लक्ष चे आत असावे.
- ७) लाभार्थी सामाजिक, आर्थिक व जात सर्वेक्षण २०११/SECC-2011) प्राधान्य क्रम यादीच्या (Generated priority list) निकषाबाहेरील नसावा.

प्राधान्य क्षेत्र:

घरे बांधतांना खालीलप्रमाणे प्राधान्यक्रम देण्यात येतो.

- अ) जातीय दंगलीमध्ये घराचे नुकसान (आगीमुळे व इतर तोडफोड झालेली व्यक्ती
- आ) अँट्रासिटी अँक्टनुसार पिडीत झालेल्या अनुसूचित जमातीच्या पात्र व्यक्ती.
- इ) पुरग्रस्त क्षेत्र

ई) घरात कोणीही कमवत नाही अशा विधवा महिला.

उ) अपंग (विकलांग) लाभार्थी व्यक्ती

ऊ) शासकीय अभिकरणामधून निवड झालेल्या व्यक्तींना परिच्छेद अनुक्रमांक २ नुसार अनुदान उपलब्ध करून देण्यात येईल.

ऋ) उर्वरित क्षेत्र

अधिक माहितीसाठी वाचा :

१. आदिवासी विकास शासन निर्णय क्र. घकुल-२०१२/प्र.क्र.३८ (भाग-१)/का.१७. मंत्रालय मुंबई दिनांक २८ मार्च २०१३
२. आदिवासी विकास शासन निर्णय क्र. घकुल-२०१२/प्र.क्र. ३८(भाग-१)/का.१७. मंत्रालय मुंबई दिनांक
३. आदिवासी विकास शासन निर्णय क्र. घकुल-२०१६/प्र.क्र.३७/का. १७. मंत्रालय मुंबई दिनांक १५ मार्च, २०१६
४. आदिवासी विकास शासन निर्णय क्र. घकुल-२०१६/प्र.क्र.३७/का. १७. मंत्रालय मुंबई दिनांक २८ जून २०१६
५. आदिवासी विकास शासन निर्णय क्र. शघयो-२०१६/प्र.क्र.३३६/का. १७. मंत्रालय मुंबई दिनांक ०७ जानेवारी, २०१६
६. आदिवासी विकास शासन निर्णय क्र. शघयो-२०१६/प्र.क्र. ३७/का.१७. मंत्रालय मुंबई दिनांक ०६ जानेवारी, २०१७

संपर्क:

१. संबंधित लिपीक, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, चंद्रपुर
२. सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, चंद्रपुर

17) राज्यातील आदिवासी क्षेत्रामध्ये कन्यादान योजना

उद्देश:

लग्न समारंभाच्या निमित्ताने मोठ्या प्रमाणवर होणारा खर्च कमी करण्यासाठी आणि विवाह प्रसंगी घेतल्या जाणाऱ्या कर्ज पध्दतीला आळा घालण्यासाठी व सामुहिक विवाह सोहळ्यांना प्रोत्साहन देण्यासाठी सन २००३-०४ पासून ही योजना सुरु करण्यात आली आहे.

स्वरूप :-

सहभागी होणाऱ्या नवदाम्पत्यांना आर्थिक सहाय्य म्हणून या योजनेतर्गत प्रती जोडपे रु. १००००/- आणि मेळावा आयोजित करणाऱ्या सेवाभावी संस्थेला रु. १००००/- ऐवढी रक्कम देण्यात येते.

पात्रता :-

१. वर किंवा वधु दोघापैकी एक अनुसूचित जमातीचा असावा.
२. विवाहाच्या दिनांकास वधूचे वय १८ वर्ष व वराचे वय २१ वर्ष असणे आवश्यक आहे. मात्र वधु व वराचे वय विवाहाच्या दिनांकास ३५ वर्षा पेक्षा जास्त असू नये.
३. वर आणि वधूचा प्रथम विवाह असणे आवश्यक
४. विवाहापूर्वी दोन अपत्य झालेल्या दाम्पत्यास या योजनेचा लाभ मिळण्यासाठी "संबंधित जोडप्यांनी लग्न केले नाही. परंतु ते एकत्र राहिले आहेत व त्याला समाज मान्यता आहे. असा दाखला योजनेचा लाभ घेणाऱ्या जोडप्यांनी संबंधित ग्राम पंचायतीकडून घेवून लग्नाच्या सोहळ्यापूर्वी सादर करावा लागेल.
५. जोडपे महाराष्ट्र राज्यातील असावे.

आवश्यक कागदपत्रे.

१. वर व वधुचा (अथवा दोन्ही पैकी एक) जातीचा दाखला उपविभागीय अधिकारी यांचे)
२. बालविवाह प्रतिबंधक कायदा व हुंडा प्रतिबंध कायदातर्गत असलेल्या कोणत्याही कलमाचा भंग या दामपत्य/ कुटूंब यांच्याकडून झालेला नसावा. याबाबतचे विहित नमुन्यातील प्रतिज्ञापत्र (Affidavit) सादर करणे आवश्यक आहे. (100/- स्टॅम्प पेपरवर)
३. वर वधुचा शाळा सोडल्याचा दाखला
४. वर वधुचा रहिवासी दाखला

5. वर वधुचा यापुर्वी विवाह न झाल्याबाबतचा ग्रामसचिवाचा दाखला

6. संस्थेबाबत संस्था हि सार्वजनिक विश्वस्त अधिनियत 1850 खाली नोंदणीकृत असल्याबाबतचे प्रमाणपत्र

अधिक माहितीसाठी वाचा :-

1. आदिवासी विकास विभाग शासन निर्णय क्रमांक सावियो-2003/प्र.क्र.179/का-8/मंत्रालय,विस्तार मुंबई दिनांक 03 मार्च, 2004
2. आदिवासी विकास विभाग शासन निर्णय क्रमांक सावियो-2003/प्र.क्र.179/का-8/मंत्रालय,विस्तार मुंबई दिनांक 18 फेब्रुवारी, 2004
3. आदिवासी विकास विभाग शासन निर्णय क्रमांक सावियो-2009/प्र.क्र.102/का-8/मंत्रालय,विस्तार मुंबई दिनांक 25 नोव्हेंबर, 2009
4. शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग शासन निर्णय क्रमांक ग्रासअ/प्र.क्र.2013/प्र.क्र.151/का-17/मंत्रालय, मुंबई दिनांक 26 नोव्हेंबर, 2013
5. शासन निर्णय, नियोजन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक डिसीटी-2316/प्र.क्र.133/का-1417/मंत्रालय, मुंबई दिनांक 5 डिसेंबर, 2016

संपर्क :-

1. संबंधित लिपीक, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, चंद्रपुर
2. सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, चंद्रपुर

18) ठक्कर बाप्या आदिवासी वस्ती सुधार योजना

उद्देश :-

राज्यातील आदिवासी क्षेत्राच्या सर्वांगीण विकासासाठी सन 2004-05 पासून ही योजना सुरु करण्यात आली आहे. योजनेतर्गत महाराष्ट्रातील सर्व जिल्ह्यातील ग्रामीण/ नागरी भागातील आदिवासी उपाययोजना क्षेत्र अतिरिक्त आदिवासी योजना क्षेत्र/माडा/मिनीमाडा, प्रस्तावित माडा मिनीमाडा क्षेत्र वा आदिवासी उपाययोजना क्षेत्राबाहेरील 50% पेक्षा जास्त आदिवासी लोकसंख्या असलेल्या वस्त्या/वाडया/पाडे/गांव यामध्ये सामुहिक विकासाच्या सुविधा निर्माण करण्यात येत आहेत.

स्वरूप :-

अ.क्र.	आदिवासी लोकसंख्या	वित्तीय तरतुद (लाखात)
1	499 पर्यंत	7.50
2	500 ते 999	12.50
3	1000 पेक्षा जास्त	20.00

वरील प्रमाणे एका वस्ती/पाडे/वाडया/गावामध्ये योजनेतर्गत एकावर्षात आवश्यकतेनुसार रु.31,25,000/- ऐवढी

योजनेतर्गत घेण्यात येणाऱ्या कामांची यादी

अ.क्र.	सामुहिक विकासाच्या सुविधा
1	मुख्य वस्ती पर्यंत जोड रस्ते, सिमेंट कॉक्रीट/डांबरीकरणे अंतर्गत रस्ते, शाळेचे कंपाउंड
2	पिण्याच्या शुध्द पाण्याची सोय करणे, फिल्टर प्लॅन्ट उभारणे, पाणी पुरवठा योजना करणे, बोअर करणे, हातपंप बसविणे, सबमर्सिबल पंप बसविणे, सार्वजनिक हौद बांधणे
3	जुन्या विहीरीची दुरुस्ती, विहीरीचे खोलीकरण, गाळ काढणे, बोअरची दुरुस्ती, सिंचन विहीरी पाईप वाढविणे
4	बंद गटार बांधणे, नाल्या मोन्या बांधणे
5	आदिवासी वस्तीचे विद्युतीकरण, मार्ग दिप बसविणे, अपारंपारिक उर्जाद्वारे मार्गदिप बसविणे
6	समाजमंदिर बांधणे, मंगल कार्यालय, वाचनालय, व्यायाम शाळा स्थापन करणे
7	सार्वजनिक शौचालय व मुतारीचे बांधकाम करणे
8	स्मशानभूमि बांधकाम
9	नदी काठाची संरक्षण भिंत, घाट बांधणे

10	तिर्थ क्षेत्र व पर्यटन विकास
11	ग्रामपंचायत कार्यालय, ग्राम सचिवालय बांधकाम

पात्रता :-

1. प्रस्तावित केलेल्या आदिवासी जमातीच्या वस्त्या/पाडे/वाडे/गांव मध्ये एकूण लोकसंख्येच्या 50 टक्केपेक्षा जास्त लोकसंख्या अनुसूचित जमातीची असावी.
2. प्रस्तावित कामे जिल्हा परिषद/ आमदार/ खारदार निधीतुन व इतर अन्य निधीतुन झालेली अथवा प्रस्ताव करण्यात आलेली नसावी.

आवश्यक कागदपत्रे :-

1. प्रस्तावीत कामा संदर्भात ग्रामपंचायतीचा ठराव.
2. प्रस्तावीत काम यापुर्वी झाले नसल्याचे अथवा कोणत्याही इतर योजनेतुन प्रस्तावीत नसल्याचे ग्रामपंचायतीचे प्रमाणपत्र
3. प्रस्तावीत गावात 50% पेक्षा जास्त आदिवासी लोकसंख्या असल्याचे प्रमाणपत्र तहसिलदार व गट विकास अधिकारी यांचे
4. मालकीचे प्रमाणपत्र

अधिक माहितीसाठी वाचा :-

1. आदिवासी विकास विभाग शासन निर्णय क्रमांक आवसु-2006/प्र.क्र.72/का.14/मंत्रालय विस्तार मुंबई-032 दिनांक 26 जून, 2007
2. आदिवासी विकास विभाग शासन निर्णय क्रमांक टिएसपी-2008/प्र.क्र.6/का.6/मंत्रालय विस्तार मुंबई-032 दिनांक डिसेंबर,2009
3. आदिवासी विकास विभाग शासन निर्णय क्रमांक आविवि-2010/प्र.क्र.176/का.9/मंत्रालय विस्तार मुंबई-032 दिनांक 28 सप्टेंबर, 2011
4. आदिवासी विकास विभाग शासन निर्णय क्रमांक ठवसु-2013/प्र.क्र.33/का.9/मंत्रालय विस्तार मुंबई-032 दिनांक 13 सप्टेंबर, 2013
5. आदिवासी विकास विभाग शासन निर्णय क्रमांक ठबायो-2017/प्र.क्र.33/का.9/मंत्रालय विस्तार मुंबई-032 दिनांक 6 मार्च, 2017

संपर्क :-

1. संबंधित लिपीक, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, चंद्रपुर
2. सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, चंद्रपुर

19) आदिवासी सेवक पुरस्कार

शासन निर्णय क्र. आसेप-1099/प्र.क्र.6/का-5 दि. 27 जाने,1999 अन्वये 15 सामाजिक व्यक्ती किंवा सामाजिक संस्थांना देता येतो. महाराष्ट्र राज्यातील आदिवासींच्या कल्याणाच्या क्षेत्रात उल्लेखनिय कार्य करणाऱ्या कोणत्याही धर्म, पंथाच्या व्यक्ती तसेच संस्थांना आदिवासी सेवक पुरस्कार 25 ऑगस्ट, 1988 च्या आदेशानुसार मंजूर करण्यात येते. सदर पुरस्कार आद्यसेवक ठक्कर बाप्पा यांच्या जन्मदिनी म्हणजेच 29 नोव्हेंबर रोजी आयुक्त, आदिवासी विकास, म.रा. नाशिक यांच्याकडुन साजरा केला जातो. सदर योजनेची नियमावली दि. 27 जाने. 1999 च्या परिशिष्ट अ,ब,क मध्ये देण्यात आलेली आहे. व्यक्तीला आदिवासी सेवक पुरस्काराची रक्कम रु. 10,001/- प्रति व संस्थेला रु.25,001/- देण्यात येते त्या व्यक्तीला त्याच्या निवासस्थानापासुन ते आदिवासी सेवक पुरस्कार वितरणाच्यास स्थळापर्यंत रेल्वेचे पहिल्या वर्गाचे जाण्या येण्याचे भाडे किंवा बस टॅक्सीचे प्रत्यक्ष भाडे पुरस्कार विजेत्या त्याची पत्नी अथवा पती हे प्रवासभत्यास पात्र असतील. संस्थेचे अध्यक्ष किंवा उपाध्यक्ष किंवा संस्थेने प्राधीकृत केलेली व्यक्ती पात्र राहिल. सदर व्यक्ती 03 दिवस शासनाचे पाहुणे असतील.

आदिवासी सेवक पुरस्कारासाठी विहित नमुन्यातील फॉर्म संबंधित प्रकल्प अधिकाऱ्यांमार्फत अपर आयुक्त, व अपर आयुक्त, यांच्यामार्फत आयुक्त आदिवासी विकास पाठविले जातात. आदिवासी सेवक पुरस्कारासाठी शिफारस करणाऱ्या अधिकाऱ्यांनी आपल्या शिफारस पत्रासोबत पुढील माहितीसह आयुक्त, आदिवासी विकास नाशिक यांचेकडे अर्ज पाठविले जातात. अ) शिफारस केलेल्या व्यक्तीची पुर्ण माहिती ब) कोणताही गैरव्यवहार केला नसल्याचे प्रमाणपत्र क) शिफारस केलेल्या व्यक्ती विरुद्ध गैरवर्तणुकीबाबत खटला भरला नसल्याचे किंवा तिच्या वरील गैरवर्तणुकीबाबत किंवा सार्वजनिक निधीचा अफरातफर केल्याचा आरोप शाबीत झाला नसल्याचे प्रमाणपत्र ड) अर्जदाराने

साध्य केलेली विशेष नेत्र दिपक कामगिरी इ) अर्जदाराचे पासपोर्ट आकाराचे तीन फोटो फ) परस्पर आयुक्त आदिवासी विकास नाशिक यांचेकडे आलेल्या वैयक्तिक अर्जाचा विचार केला जाणार नाही.

संबंधित अधिकाऱ्याने शिफारस केली नसेल तर आयुक्त, आदिवासी विकास नाशिक स्वतःच पाच व्यक्तीची शिफारस करू शकेल. आदिवासी सेवा संस्था पुरस्कारासाठी खालील कागदपत्रे आवश्यक आहेत.

1. संस्था पब्लीक ट्रस्ट ॲक्ट व / वा सोसायटी रजिस्ट्रेशन ॲक्ट 1860 अंतर्गत पंजिबद्ध असल्याचे प्रमाणपत्र
2. संस्थेचे कार्य पक्षातील व राजकारणातून अलिप्त असल्याचे प्रमाणपत्र
3. संस्थेच्या कार्याबाबतचा अहवाल
4. संस्थेच्या आर्थिक व्यवहारात कोणताही गैरव्यवहार नसल्याचे प्रमाणपत्र
5. संस्थेच्या घटनेची प्रमाणीत प्रत व मागील 05 वर्षांचे अहवाल

आयुक्त सर्व अर्ज छाननी करून शिफारशीसह पुढील कार्यवाहीसाठी निवड समितीकडे सादर करेल. निवड समिती प्रस्ताव तपासून आपल्या शिफारशीसह शासनाच्या आदिवासी विकास विभागाकडे मान्यतेसाठी सादर करतील. शासनाचे मान्यता मिळाल्यानंतर पुरस्कार शासकीय निर्णयाद्वारे व राजपत्रानुसार जाहिर केले जातील. शासनाची मान्यता अंतिम असेल. आपल्या विरुद्ध न्यायालयात अपिल करता येत नाही. एखाद्याला दिलेला पुरस्कार कोणत्याही वेळी कोणतेही कारण दाखविता रद्द करण्याचा अधिकार शासनाने राखून ठेवलेला आहे. त्यानंतर तो पुरस्कार स्विकारलेल्या व्यक्तीने आयुक्त, आदिवासी विकास नाशिक यांना परत केला पाहिजे.

20) माहितीचा अधिकार अधिनियम- 2005

अ.क्र.	शाखा	जन माहिती अधिकारी	सहाय्यक माहिती अधिकारी	अपिलीय अधिकारी
1	आस्थापना शाखा	सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी (प्रशासन)	कार्यालय अधिक्षक	प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, चंद्रपुर
2	लेखा शाखा	सहाय्यक लेखा अधिकारी	कार्यालय अधिक्षक	प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, चंद्रपुर
3	नियोजन शाखा	नियोजन अधिकारी	कार्यालय अधिक्षक	प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, चंद्रपुर
4	विकास शाखा	सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी (विकास)	कार्यालय अधिक्षक	प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, चंद्रपुर
5	शिक्षण शाखा	सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी (शिक्षण)	कार्यालय अधिक्षक	प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, चंद्रपुर

समारोप

आदिवासी उपयोजना क्षेत्र व आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील क्षेत्रामध्ये रहिवासी आदिवासी बांधवांसाठी विविध योजना राबविण्याकरिता एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प कार्यालय, चंद्रपुर येथे कार्यरत सर्व कर्मचारी अधिकारी वर्ग यांनी नागरीकांची सनद तयार करण्यात आली असून कार्यालया अंतर्गत ज्या विविध योजना व कार्यक्रम राबविण्यात येतात त्यांची इत्यंभूत माहिती संकलित करून सदर सनद अद्दावत करण्याचा प्रयत्न करण्यात आलेला आहे.

नागरीकांची सनद या माध्यमातुन कार्यक्षेत्रातील आदिवासी बांधवापर्यंत आदिवासी विकास विभागाच्या विविध योजना/कार्यक्रम पोहचविण्याचा प्रामाणिक प्रयत्न केला आहे.

करिता धन्यवाद.....